

Vergaderjaar 2025–2026

26 234

Vergaderingen interim- Committee en Development Committee

Nr. 315

BRIEF VAN DE MINISTER VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 10 december 2025

Hierbij zend ik u het verslag van de jaarvergadering van het Internationaal Monetair Fonds (IMF), de G20-bijeenkomst van Ministers van Financiën en Centrale Bank Presidenten en de veertiende ministeriële bijeenkomst van de Coalitie van Ministers van Financiën voor klimaatactie (CFMCA) van 13 tot 25 oktober 2025 in Washington, DC.

De inzet van de Nederlands-Belgische kiesgroep in de IMFC-vergadering, de verklaring van de voorzitter van het IMFC, de G20 ministeriële verklaring over schuldhoudbaarheid, de samenvatting van de 14^e CFMCA ministeriële bijeenkomst en de CFMCA *Climate Action Statement* zijn bijgevoegd.

De Minister van Financiën,
E. Heinen

Verslag van de IMF jaarvergadering, G20 en CFMCA 2025 in Washington D.C.

Van 13 tot 18 oktober 2025 vond de jaarvergadering van het Internationaal Monetair Fonds (IMF) en de Wereldbank plaats in Washington D.C. En marge van de vergaderingen vonden ook bijeenkomsten plaats van de *G20 Finance Ministers and Central Banks Governors* (FMCBG) en de Coalitie van Ministers van Financiën voor Klimaatactie (CFMCA).

De Ministers van Financiën van Nederland en België vertegenwoordigen op jaarlijks roterende basis de Nederlands-Belgische kiesgroep bij het *International Monetary and Financial Committee* (IMFC), het politieke adviesorgaan van het IMF. België vertegenwoordigt de kiesgroep dit jaar, maar in afwezigheid van de Belgische Minister nam Minister Heinen deel aan het IMFC.

Minister Heinen nam tevens deel aan de G20 FMCBG en de achtste ministeriële *Roundtable Discussion for Support of Ukraine*. Hij was ook covoorzitter van de 14^e ministeriële bijeenkomst van de CMFCA. Via dit verslag ontvangt uw Kamer een terugkoppeling over deze vergaderingen en de beleidsdiscussies die spelen bij het IMF. De Kamercommissie van Buitenlandse Handel en Ontwikkelingshulp (BHO) is separaat geïnformeerd over de jaarvergadering van de Wereldbank.

De jaarvergadering vond plaats tegen de achtergrond van handelsspanningen, geopolitieke fragmentatie, de aanhoudende Russische aanvalsoorlog in Oekraïne en spanningen in het Midden-Oosten. De Amerikaanse Minister van Financiën Scott Bessent zette in een verklaring zijn visie op de Bretton Woods instellingen uiteen. Hij benadrukte dat de VS het belangrijk vindt dat het IMF zich meer focust op zijn kernmandaat, met minder aandacht voor klimaat, gender en sociale aangelegenheden.¹

In de IMFC-verklaring van de Nederlands-Belgische kiesgroep bij het IMF werd het belang van continuering van IMF-steun aan kiesgroepland Oekraïne benadrukt. De verklaring benadrukt het belang van vrijhandel en multilateralisme. Het statement vraagt ook aandacht voor de impact van klimaatverandering op de macro-economie. Daarnaast wordt de belangrijke rol genoemd die het IMF speelt bij de ondersteuning van landen met liquiditeitsnoden of hoge schulden.

Na afloop van de bijeenkomst is er een *Chair's Statement* uitgebracht door de voorzitter van het IMFC, Saoedi-Arabië. Dit *Chair's Statement* vormt een alternatief voor de gezamenlijke slotverklaring van het IMFC, waarover geen unanimiteit meer is bereikt sinds de Russische invasie van Oekraïne.

Het *Chair's Statement* van het IMFC, de IMFC-verklaring van de Nederlands-Belgische kiesgroep, de G20 ministeriële verklaring over schuldhoudbaarheid en het *Climate Action Statement* en *Co-Chairs Summary* van de ministeriële bijeenkomst van de CFMCA zijn als bijlage toegevoegd aan dit verslag.

¹ Verklaring van Bessent van 15 oktober 2025: Statement from U.S. Secretary of the Treasury Scott Bessent for the World Bank Development Committee and IMF International Monetary and Financial Committee | U.S. Department of the Treasury.

Internationaal Monetair Fonds

Financieel-economisch beeld en mondiale ontwikkelingen

De voorjaarsvergadering van het IMF in april vond destijds plaats tegen de achtergrond van een abrupte toename van handelsspanningen, onzekerheid, marktvolatiliteit en verhoogde risico's voor economische groei en financiële stabiliteit. Zes maanden later concludeert het IMF dat de wereldeconomie desalniettemin weerbaar is gebleken. Groeiverwachtingen zijn licht opwaarts bijgesteld ten opzichte van april, maar zijn nog steeds lager dan een jaar geleden. Het IMF houdt rekening met een significante groeivertraging in de VS, van 2,8% in 2024, naar 1,8% in 2025 en 1,7% in 2026.

Risico's blijven volgens het IMF significant. Onzekerheid met betrekking tot geopolitieke ontwikkelingen en importtarieven blijft hoog. Matige economische groei bemoeilijkt het terugdringen van hoge schuldenniveaus in zowel opkomende als ontwikkelde economieën. Het IMF voorspelt dat de mondiale publieke schuld in 2029 100% van het mondiale bbp zal bereiken. In april was de verwachting nog dat dit niveau pas in 2030 bereikt zou worden. Risico's in het financiële systeem zijn toegenomen, o.a. gerelateerd aan hoge aandelenwaarderingen, groeiende druk op obligatiemarkten en de steeds grotere rol van non-bancaire financiële instellingen.

Het IMFC stelde vast dat de wereldeconomie een ingrijpende transformatie ondergaat met toenemende onzekerheid door grote beleidswijzigingen in o.a. het handelsdomein, digitalisering, demografische trends en wereldwijde conflicten. Hoewel de wereldeconomie veerkrachtig is gebleken, nemen neerwaartse risico's toe, mede door hoge schulden, klimaat-gerelateerde rampen en handelsspanningen. IMFC-leden benadrukten de noodzaak van solide financieel- en macro-economisch beleid, onafhankelijke centrale banken, duurzame overheidsfinanciën en structurele hervormingen om weerbaarheid en vertrouwen te versterken. Ze pleitten voor nauwere internationale samenwerking om mondiale uitdagingen zoals handelsonevenwichtigheden en schuldenproblemen in lage-inkomenslanden aan te pakken.

Rol IMF bij het handhaven van financiële stabiliteit en het bevorderen van economische groei

Het IMFC onderstreepte de cruciale rol van het IMF als betrouwbare adviseur en pleitbezorger van verstandig macro-economisch beleid. Het IMF voert op dit moment periodieke evaluaties uit van zijn surveillance activiteiten (de *Comprehensive Surveillance Review*) en van het gebruik en effectiviteit van beleidsconditionaliteit in IMF-programma's (de *Review of Program Design and Conditionality*).

De *Comprehensive Surveillance Review* vindt vijfjaarlijks plaats. In deze herziening evalueert het IMF de economische analyse en het beleidsadvies in o.a. de jaarlijkse Artikel IV rapporten van economieën van lidstaten en de 5–10 jaarlijkse *Financial Sector Assessment Programs* (FSAPs) die de stabiliteit en veerkracht van de financiële sector in een land beoordelen. Deze herziening wordt naar verwachting in mei 2026 afgerond. Verschillende lidstaten, met name de VS, roepen op tot het stroomlijnen van IMF-surveillance richting haar kerntaken: budgettair en monetair beleid, wisselkoersbeleid, en financiële stabiliteit. Het Koninkrijk steunt die stroomlijning, maar benadrukt dat klimaat dermate macro-kritisch en mondiaal relevant is, dat surveillance op dit onderwerp moet blijven voortbestaan.

De *Review of Program Design and Conditionality* volgt op een herziening uit 2018. Conditionaliteiten zijn de voorwaarden waaraan een land met een IMF-lening moet voldoen voordat uitbetalingen plaats kunnen vinden. Dit zijn vaak structurele hervormingen, zoals belasting- of anti-corruptiemaatregelen. Het Koninkrijk zet in op realistische maar ambitieuze programma's. Vooral bij aanzienlijke financiering aan de voorkant van een programma is het belangrijk dat hervormingsmaatregelen ook vroegtijdig geïmplementeerd worden. Daarnaast benadrukt het Koninkrijk het belang van goede aansluiting op technische assistentie van het IMF, ter ondersteuning van de implementatie van hervormingen. De implementatie van programma's is vaak onderhevig aan onvoorziene externe en interne schokken zeker in tijden van mondiale beleidsonzekerheid. Daarom dringt het Koninkrijk ook aan op meer uitgebreide scenario-analyses voor het geval dat risico's materialiseren.

De 16e en 17e quotaherziening

Elke lidstaat van het IMF legt een deel van het permanente kapitaal van het IMF in. Dit quota-aandeel bepaalt onder andere het stemgewicht en de leenlimieten per lidstaat. Het Nederlandse quota-aandeel is momenteel 1,83%. Eens in de vijf jaar de absolute omvang en de verdeling van quota onder lidstaten herzien.

In december 2023 is een akkoord bereikt over de 16e quotaherziening van het IMF. Quota worden daarbij voor alle landen met 50% verhoogd en tijdelijke leeninstrumenten worden verlaagd. Deze toename van permanente middelen van het IMF helpt om de rol van het IMF in het centrum van het mondiale financiële vangnet te waarborgen. Landen moeten hiervoor individueel instemming verlenen, wat Nederland op 14 oktober 2024 heeft gedaan.² Het IMFC benadrukte het belang van snelle inwerkingtreding van de 16^e quotaherziening, waarvoor nog instemming van de VS voor nodig is.

Het IMFC benadrukte in april 2025 het belang van een verschuiving van quota-aandelen richting opkomende economieën om de relatieve posities van lidstaten in de mondiale economie beter te weerspiegelen zonder daarbij het quota-aandeel van lage inkomenslanden te verlagen. Vooral China en een aantal opkomende economieën zijn momenteel ondervertegenwoordigd in de raad van bewind van het IMF. In het kader van de 17^e quotaherziening wordt toegewerkt naar principes voor eventuele aanpassingen van quota en stemgewicht voor de voorjaarsvergadering van april 2026. De bedoeling is dat deze principes het bereiken van consensus over verdere hervormingen, waaronder de 17e quota herziening, kan vergemakkelijken. De positie van de VS zal, gezien hun *de facto* veto, bepalend zijn voor het perspectief op voortgang van deze discussie.³

Het Koninkrijk benadrukt in deze tijden van geopolitieke onzekerheid het belang van multilaterale samenwerking en specifiek van een sterk IMF in het centrum van het mondiale financiële systeem. Met betrekking tot de 17e quotaherziening blijft Nederland openstaan voor een beperkte verschuiving van quota richting ondervertegenwoordigde opkomende economieën zolang dit plaatsvindt op basis van een eerlijke verdeling onder oververtegenwoordigde landen. Nederland blijft daarbij optrekken

² Wijziging van de begrotingsstaat van het Ministerie van Financiën (IXB) en de begrotingsstaat van Nationale Schuld (IXA) voor het jaar 2024 (Kamerstuk 36 550 IX).

³ Er is een 85% meerderheid nodig voor een akkoord, en het stemaandeel van de VS bedraagt 16,49%.

met andere Europese landen en middelgrote open economieën om posities af te stemmen.

Oekraïne

Tijdens een ministeriële *Ukraine Roundtable* wisselden Ministers en leiders van internationale organisaties die partners zijn van Oekraïne van gedachten over de internationale steun aan Oekraïne. Er werd benadrukt dat er blijvend grote financiële uitdagingen zijn, zeker met het oog op herstel en wederopbouw. Internationale partners prezen Oekraïne voor het waarborgen van macro-economische en financiële stabiliteit en het doorvoeren van hervormingen, onder andere op fiscaal terrein. Ondanks de complexe omstandigheden boekt Oekraïne nog steeds resultaten in het kader van het IMF-programma.

Er werd gesproken over de financieringsnoden voor Oekraïne in 2026. Steun van internationale partners, inclusief het IMF en de Wereldbank, blijft van cruciaal belang. Oekraïne en het IMF hebben op 26 november een akkoord op stafniveau aangekondigd over een nieuw programma met een looptijd van 4 jaar en een omvang van USD 8,1 miljard.⁴ Dit houdt in dat er overeenstemming is bereikt over de vormgeving van een nieuw programma, inclusief financieringsnoden en hervormingsmaatregelen. Dit programma moet nog door de raad van bewind worden goedgekeurd, waar het naar verwachting in januari ter goedkeuring voorligt.

Het IMF raamt een financieringstekort van USD 136,5 miljard voor de periode 2026–2029, waarvan USD 63 miljard in 2026–2027. Het programma kan ter goedkeuring aan de raad van bewind kan worden voorgelegd als het financieringstekort voor het eerste jaar van het programma gedekt is. Hierover vinden in Europees verband momenteel gesprekken plaats, waaronder de verdere inzet van de geïmmobiliseerde Russische centralebanktegoeden.⁵ Daarnaast zullen lidstaten van het IMF verzocht worden om financing assurances af te geven. Daarmee zeggen deze landen toe Oekraïne financieel te zullen blijven steunen en zorg te zullen dragen voor de schuldhoudbaarheid van Oekraïne. Nederland heeft dergelijke financing assurances afgegeven voor het huidige IMF-programma in Oekraïne, en zal naar verwachting gevraagd worden ook voor het nieuwe programma financing assurances af te geven. Het kabinetsbeleid is dat Nederland Oekraïne politiek, militair, financieel en moreel actief en onverminderd blijft steunen in tijd van oorlog, herstel en wederopbouw, zolang als dat nodig is.⁶

Argentinië

De Argentijnse regering boekt vooruitgang met de implementatie van hervormingen in het kader van het in april 2025 goedgekeurde IMF-programma. Met een omvang van USD 44 miljard is dit veruit het grootste IMF-programma. De verkiezingsoverwinning van de partij van president Milei, kort na de jaarvergadering, biedt politiek draagvlak voor verdere uitvoering van de hervormingsagenda. De doelen van het programma zijn het voortzetten van het prudente begrotingsbeleid, het overgaan naar een flexibeler wisselkoersbeleid en het implementeren van structurele hervormingen om productiviteit, concurrentievermogen en groei te bevorderen. Argentinië heeft belangrijke resultaten geboekt in het terugdringen van het begrotingstekort en het verlagen van de inflatie,

⁴ IMF and Ukrainian authorities reach Staff-Level Agreement on a new US\$8.1 billion 48-month Extended Fund Facility (EFF) Arrangement

⁵ Geannoteerde agenda Eurogroep en Ecofinraad 11-12 december 2025

⁶ Invulling niet-militaire steun Oekraïne in 2026, kamerstuk 36 045, nr. 239

maar de opbouw van reserves blijft vooralsnog achter bij programma-doelstellingen en is een aandachtspunt.

G20 Finance Ministers and Central Bank Governors

Op 15 en 16 oktober nam Minister Heinen deel aan de 4e G20 FMCBG onder Zuid-Afrikaans voorzitterschap. Tijdens deze 4e FMCBG werd een ministeriële verklaring aangenomen op het gebied van schuldenproblematiek in ontwikkelingslanden; één de prioriteiten van voorzitter Zuid-Afrika. Hoewel er geen sprake is van een wereldwijde schuldencrisis, zijn de rentelasten en de risico's op onhoudbare schulden in veel lage-inkomenslanden toegenomen. Met steun van Nederland werd in de ministeriële verklaring toegezegd dat de G20 zich in zal blijven zetten om lage- en middeninkomenslanden te ondersteunen in het geval van een kwetsbare schuldenpositie, o.a. door verbeterde schuldentransparantie en efficiëntere schuldherstructureringsprocessen.

Ook bij de G20 werd gesproken over economische onzekerheid, o.a. als gevolg van de Amerikaanse handelstarieven. Veel landen riepen op tot multilaterale samenwerking en benadrukten de baten van een open en stabiel handelssysteem. In zijn interventie vroeg Minister Heinen aandacht voor de risico's van geo-economische fragmentatie en hoge schuldenniveaus, en benadrukte hij de negatieve economische impact van de Russische agressieoorlog in Oekraïne.

Coalition of Finance Ministers for Climate Action

Op 15 oktober zat Minister Heinen de 14^e ministeriële bijeenkomst van de CFMCA voor samen met covoorzitter Oeganda. De discussie richtte zich op de rol van Ministeries van Financiën bij het financieren van klimaatadaptatie. In de discussie werd onder meer besproken hoe private adaptatie-investeringen gekatalyseerd kunnen worden. Tijdens de bijeenkomst werd het jaarlijkse *Climate Action Statement* gepresenteerd. Dit statement toont de trends en inhoudelijke prioriteiten van de leden van de CFMCA om klimaatactie te bevorderen. Het Statement is gebaseerd op meer dan 500 klimaatacties door bijna 70 Ministeries van Financiën wereldwijd. Daarnaast blikte Brazilië als COP30-voorzitter vooruit naar de VN-klimaattop. Tot slot werd Kroatië door de leden bevestigd als inkomend covoorzitter die formeel vanaf april 2026 het stokje zal overnemen van Nederland.